

Sygn. akt VW 5461/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2017 r.

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie V Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący SSR Piotr Grzędziński

Protokolant: stażysta Patrycja Prokop

Z udziałem oskarżyciela publicznego S. Z.

po rozpoznaniu na rozprawie w dniach 09 marca 2017r., 11 kwietnia 2017r. i 22 maja 2017 r. sprawy **J. Ś.** s. J. i M., ur. (...) w W.

obwinionego o to że:

w dniu 18 stycznia 2016r. tj. siedem dni od daty otrzymania ostatniego pisma wysłanego na adres zameldowania, będąc właścicielem pojazdu marki F. o numerze rejestracyjnym (...), wbrew obowiązkowi na żądanie Straży Miejskiej, nie wskazał komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w dniu 18 grudnia 2015r. ok. godz. 12.30, tj. za wykroczenie z art. 96§3 KW w zw. z art. 78 ust. 4 Ustawy z dnia 20.06.97r. Prawo o ruchu drogowym Dz. U. nr 108 poz 908 z późn. zm.

orzeka

I. Obwinionego J. Ś. uznaje za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu i za to na podstawie art. 96 § 3 kw wymierza mu karę grzywny w wysokości 300 (trzysta) złotych.

II. Zasądza od obwinionego kwotę 30 (trzydzieści) złotych tytułem opłaty , obciąża go kosztami postępowania w sprawie w kwocie 1039,13 zł (jeden tysiąc trzydzieści dziewięć złotych i trzynaście groszy).

Sygn. akt V W 5461/16

UZASADNIENIE

J. Ś. został obwiniony o to, że w dniu 18 stycznia 2016 r., tj. siedem dni od daty otrzymania ostatniego pisma wysłanego na adres zameldowania, będąc właścicielem pojazdu marki F. o numerze rejestracyjnym (...), wbrew obowiązkowi na żądanie Straży Miejskiej, nie wskazał komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w dniu 18 grudnia 2015 r. ok. godz. 12.30, tj. za wykroczenie z art. 96 § 3 k.w. w zw. z art. 78 ust. 4 ustawy z dnia 20.06.1997 r. Prawo o ruchu drogowym Dz. U. Nr 108 poz. 908 z późn. zm.

Na podstawie zebranego i ujawnionego w toku rozprawy głównej materiału dowodowego w sprawie Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Straż Miejska (...) W. w dniu 18 grudnia 2015 r. około godziny 12:30 w W. przy ulicy (...) ujawniła wykroczenie z art. 92 § 1 k.w., polegające na zaparkowaniu pojazdu marki F. o nr rej. (...) w strefie obowiązywania znaku drogowego B-36 (zakaz zatrzymywania się). Czyn zabroniony został zarejestrowany przy pomocy aparatu cyfrowego, którym wykonano 3 zdjęcia. Pod wycieraczką na przedniej szybie pojazdu pozostawiono dla kierującego pojazdem wezwanie

do osobistego stawiennictwa w terminie 7 dni w siedzibie ww. organu. Zarówno kierujący pojazdem, jak i jego właściciel, nie stawili się na wezwanie.

(dowód: notatka urzędowa k. 1, zdjęcia k.2, wezwanie k. 1a)

W związku z powyższym Straż Miejska podjęła czynności wyjaśniające, które wykazały, iż właścicielem pojazdu jest J. Ś.. Następnie w celu ustalenia sprawcy wykroczenia Straż Miejska w dniu 5 stycznia 2016 r., stosownie do treści art. 78 ust. 4 i 5 ustawy Prawo o ruchu drogowym, skierowała do ustalonego właściciela pojazdu wezwanie, w którym zobowiązała go do wskazania osoby, której powierzył w oznaczonym czasie pojazd do kierowania lub używania. Jednocześnie właściciela pojazdu pouczone, iż w razie niedopełnienia ww. obowiązku popełni wykroczenie określone w art. 96 § 3 k.w. Wezwanie z pouczeniem zostało odebrane przez J. Ś. osobiście w miejscu jego zameldowania w dniu 11 stycznia 2016 r., co potwierdził on własnoręcznym podpisem.

(dowód: wezwanie k. 3, zpo k.4, opinia biegłego k. 37-40)

Pomimo prawidłowego doręczenia wezwania J. Ś. w żaden sposób nie zareagował na pismo ze Straży Miejskiej, nie stawili się w siedzibie organu ani też nie nadesłał wyjaśnień na piśmie. Adresat nie udzielił informacji na zapytanie organu - kto kierował pojazdem w dniu, w którym ujawniono wykroczenie. Tym samym nie zastosował się do wskazanego w wezwaniu obowiązku. Wobec powyższego Straż Miejska na podstawie art. 54 § 7 k.w. odstąpiła od przesłuchania J. Ś. w charakterze osoby podejrzanej i wystąpiła do Sądu z wnioskiem o ukaranie.

J. Ś. ma 25 lat, jest kawalerem, nie posiada nikogo na swoim utrzymaniu. Prowadzi działalność gospodarczą w zakresie świadczenia usług. Jest osobą niekaraną. Podczas jego nieobecności miejscu zameldowania korespondencję odbiera matka.

Obwiniony **J. Ś.** w toku rozprawy głównej nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu. Wyjaśnił, że nie wskazał sprawcy wykroczenia z powodu nieotrzymania korespondencji, z której wynikałby taki obowiązek. Wskazał, że do prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej wykorzystuje kilkanaście samochodów, względem których otrzymywał już pisma zobowiązujące do wskazania sprawcy wykroczenia, co też dotychczas czynił. Podniósł, iż w czasie zdarzenia objętego niniejszym postępowaniem miał przekierowanie pocztowe, korespondencję odbierał w W., przez co części pism nie otrzymał. Podkreślił, iż figurujący na zwrotnym potwierdzeniu odbioru podpis nie należy do niego. Dodał, iż nie wie, kto go nakreślił. Wyjaśnił ponadto, że podczas jego nieobecności w miejscu zameldowania korespondencję odbierała jego matka M. Ś..

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: częściowo wyjaśnień obwinionego (k. 22–protokół z rozprawy z dnia 9 marca 2017 r.), zeznań świadka M. Ś. (k. – e-protokół z rozprawy z dnia 2017 r.), a także dokumentów w postaci: n/ (k. 1), zdjęć (k. 2), wezwań (k. 1a, 3), zpo (k. 4), opinii biegłego (k. 37-40), które to dokumenty wobec braku przeciwdowodów i braku kwestionowania ich przez strony, Sąd ocenił jako odpowiadające prawdzie. Sąd nie znalazł bowiem podstaw, aby kwestionować ich wiarygodność. Powyższe dowody zostały sporządzone przez uprawnione do tego podmioty, zgodnie z przewidzianymi w tym zakresie przepisami prawa oraz w ramach swojej działalności. Z uwagi na powyższe stanowiły one w ocenie Sądu dowód tego, co zostało w nich stwierdzone. Ponadto Sąd uznał za własne wnioski zawarte w opinii biegłego z zakresu badań pisma ręcznego i dokumentów i uczynił je podstawą ustaleń faktycznych w sprawie niniejszej. Opinia została bowiem sporządzona przez biegłego odpowiedniej specjalności, jest jasna, precyzyjna i jednoznaczna, nie zawiera sprzeczności, jednocześnie strony nie kwestionowały jej w żadnym zakresie.

Sąd zważył, co następuje:

Zasadnicze znaczenie dla rozstrzygnięcia kwestii odpowiedzialności wykroczeniowej w tej sprawie ma wnikliwa i szczegółowa analiza zgromadzonego materiału dowodowego, a przede wszystkim wyjaśnień obwinionego. Dokonując oceny tego materiału, Sąd kierował się wyrażonymi w art. 7 k.p.k., a z mocy art. 8 k.p.w. obowiązującymi również

w postępowaniu w sprawach o wykroczenia, zasadami prawidłowego rozumowania oraz wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego.

O ile Sąd nie znalazł podstaw, aby kwestionować okoliczność, że obwiniony nie wskazał osoby kierującej pojazdem na żądanie Straży Miejskiej, o tyle podniesione przez niego powody takiego postępowania jawiły się jako niewiarygodne. Sąd nie uznał wyjaśnień obwinionego za wiarygodne w zakresie, w jakim wskazał on, że nie otrzymał wezwania Straży Miejskiej do wykonania obowiązku wynikającego z art. 78 ust. 4 i 5 ustawy Prawo o ruchu drogowym. Przywoływane przez J. Ś. okoliczności, iż nie odebrał on rzeczony korespondencji, nie dość, że nie znajdują potwierdzenia w pozostałym materiale dowodowym, to stoją wręcz z nim w oczywistej sprzeczności. Przede wszystkim wskazać w tym miejscu należy, iż z opinii biegłego z zakresu badania pisma ręcznego i dokumentów w sposób jednoznaczny wynika, że podpis o treści (...) złożony w pozycji „data i podpis odbiorcy” na zwrotnym potwierdzeniu odbioru przesyłki poleconej z dnia 11 stycznia 2016 r. został nakreślony przez J. Ś.. Powyższe ustalenie w sposób niewątpliwy wskazuje, że wyjaśnienia obwinionego w tym zakresie nie są zgodne z rzeczywistym stanem rzeczy i jako takie nie mogą stanowić podstawy ustaleń faktycznych. Tym samym w ocenie Sądu nie ulega wątpliwości, iż obwiniony odebrał osobiście przedmiotowe wezwanie, przez co mógł, a nawet obowiązany był zastosować się do wskazanego w nim obowiązku, czego jednak nie uczynił. Zdaniem Sądu podnoszone przez J. Ś. twierdzenia w tym zakresie są wyrazem przyjętej przez niego linii obrony. Wobec powyższego Sąd doszedł do przekonania, że działanie obwinionego, polegające na zaniechaniu wskazania kierującego pojazdem nie wynikało z braku wiedzy o istniejącym obowiązku, ale z woli uniknięcia odpowiedzialności wykroczeniowej. W pozostałym zakresie Sąd uznał wyjaśnienia obwinionego za wiarygodne i spójne z pozostałym materiałem dowodowym.

Zeznania świadka M. Ś. posłużyły do wyjaśnienia sprawy niniejszej jedynie w zakresie, w jakim matka obwinionego zeznała, iż nie nakreśliła podpisu na zwrotnym potwierdzeniu odbioru wezwania adresowanego do J. Ś.. Sąd uznał powyższe depozycje świadka za wiarygodne, albowiem znalazły potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie.

Zgodnie z art. 96 § 3 k.w. odpowiedzialność za wykroczenie ponosi ten, kto wbrew obowiązkowi nie wskaże na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Celem tego przepisu jest ustalenie kierującego pojazdem w razie popełnienia przestępstwa lub wykroczenia z jego udziałem.

Wykroczenie określone w art. 96 § 3 k.w. ma charakter indywidualny, a więc może je popełnić jedynie właściciel lub posiadacz pojazdu, zarówno przez działanie (odmowa udzielenia wskazania), jak i zaniechanie działania (brak odpowiedzi na pismo), który wbrew obowiązkowi nie wskaże na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie.

Obowiązek wskazania osoby, której został powierzony pojazd do kierowania lub używania unormowany jest w art. 78 ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. 2017.128), który stanowi, że: „właściciel lub posiadacz pojazdu jest obowiązany wskazać na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie, chyba że pojazd został użyty wbrew jego woli i wiedzy przez nieznaną osobę, czemu nie mógł zapobiec”.

Wobec powyższego w polskim porządku prawnym to na właścicielu (posiadaczu) pojazdu spoczywa obowiązek wskazania, komu został powierzony pojazd do kierowania lub używania. Jednocześnie nie wynika z tego domniemanie, że właściciel (posiadacz) pojazdu, który nie wskazał takiej osoby jest sprawcą wykroczenia.

Jednocześnie zaznaczyć należy, że obowiązek przedmiotowego wskazania, a to na żądanie organu uprawnionego, ma charakter bezwzględny. Nie jest możliwe uchylene się od powyższego obowiązku z powodu narażenia siebie czy też swoich osób najbliższych na odpowiedzialność wykroczeniową.

Słusznie podkreśla się w doktrynie, iż sytuacja, w której osoba osobiście zobowiązana odebrała kierowane do niej pismo uprawnionego organu i nie udzieliła na nie właściwej odpowiedzi lub w ogóle jej zaniechała, przesądza o

wypełnieniu przez taką osobę znamion wykroczenia stypizowanego w art. 96 § 3 kw. (por. W. Jankowski [w:] Grzegorzczuk T. (red.), Jankowski W., Zbrojewska M., Kodeks wykroczeń. Komentarz, Wolters Kluwer 2013).

Odnosząc się do zakresu obowiązku określonego w art. 96 § 3 k.w. w zw. z art. 78 ust. 4 ustawy Prawo o ruchu drogowym wskazać ponadto należy, iż organ nie zwraca się z zapytaniem o wskazanie osoby, która popełniła wykroczenie – zwraca się wyłącznie o wskazanie osoby, której pojazd został powierzony do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Wskazanie takie nie jest zatem w żadnym razie tożsame z oskarżeniem tej osoby o popełnienie czynu zabronionego. Norma prawna zawarta w art. 78 ust. 4 ustawy Prawo o ruchu drogowym przewiduje możliwość uchylenia się od obowiązku wskazania na żądanie uprawnionego organu osoby, której został powierzony pojazd do używania lub kierowania w oznaczonym czasie jedynie w sytuacji, gdy pojazd został użyty przez nieznaną osobę wbrew woli i wiedzy powierzającego lub użyczającego, czemu nie mógł on zapobiec. W sprawie niniejszej zaś z wyjaśnień obwinionego nie wynika, ażeby wystąpiły ww. przesłanki, na podstawie których mógłby się on uchylić z obowiązku dostarczenia danych osobowych kierującego lub używającego pojazd w oznaczonym czasie. Tym samym był on obowiązany udzielić organowi żądanej informacji.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt tej sprawy Sąd doszedł do przekonania, że obwiniony J. Ś. swoim zachowaniem dopuścił się wykroczenia z art. 96 § 3 k.w. w zw. z art. 78 ust. 4 ustawy Prawo o ruchu drogowym.

Nie ulega wątpliwości, iż J. Ś., będąc właścicielem pojazdu marki F. o nr rej. (...), odebrał osobiście w dniu 11 stycznia 2016 r. zaadresowane do niego wezwanie Straży Miejskiej (...) W., zgodnie z którym został on zobowiązany do wskazania osoby, której powierzył samochód do kierowania lub używania w dniu 18 grudnia 2015 r. Jednocześnie został on pouczone o skutkach niedopełnienia ww. obowiązku. Pomimo tego w żaden sposób nie zareagował na wezwanie, przez co nie zrealizował nałożonego obowiązku. Tym samym w ocenie Sądu Jarosław Ś. działał umyślnie, z zamiarem bezpośrednim popełnienia wykroczenia. Obwiniony miał bowiem wiedzę odnośnie tego, że jest zobowiązany do wskazania osoby, która korzystała z będącego jego własnością pojazdu, a mimo to świadomie nie dopełnił ciążącego na nim, jako na właścicielu pojazdu, obowiązku.

Bez wątpienia w sprawie niniejszej to na obwinionym, będącym właścicielem pojazdu, ciążył prawny obowiązek w zakresie uregulowanym w art. 96 § 3 k.w. w zw. z art. 78 ust. 4 ustawy Prawo o ruchu drogowym. Jednakże jak wskazano powyżej ze zgromadzonego materiału dowodowego bezspornie wynika, że obwiniony nie wywiązał się z nałożonego na niego obowiązku, gdyż zaniechał udzielenia odpowiedzi na pismo Straży Miejskiej. Tym samym po zweryfikowaniu przeprowadzonych w sprawie dowodów i dokonaniu na ich podstawie ustaleń faktycznych Sąd uznał, że wina i sprawstwo obwinionego nie budzą wątpliwości i że zachowaniem swym zrealizował on wszystkie znamiona zarzucanego mu czynu, stanowiącego wykroczenie przewidziane w art. 96 § 3 k.w. w zw. z art. 78 ust. 4 ustawy Prawo o ruchu drogowym.

Wymierzając karę grzywny Sąd rozważył przesłanki z art. 33 § 1 i 2 k.w., a mianowicie ustawowe granice kary za wykroczenie, stopień społecznej szkodliwości czynu, cele kary w zakresie społecznego oddziaływania oraz cele zapobiegawcze i wychowawcze jakie kara ma osiągnąć wobec obwinionego.

W szczególności przy wymiarze kary Sąd wziął pod uwagę rodzaj i rozmiar szkody wyrządzonej wykroczeniem, stopień winy, pobudki i sposób działania obwinionego, stosunek do pokrzywdzonego (o ile takowy występuje), warunki osobiste i majątkowe obwinionego, jego stosunki rodzinne, sposób życia przed popełnieniem wykroczenia i zachowanie po jego popełnieniu.

Zgodnie z art. 47 § 6 k.w. przy ocenie społecznej szkodliwości wykroczenia bierze się pod uwagę rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych przez sprawcę obowiązków jak również postać zamiaru, motywację sprawcy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia.

Wykroczenie z art. 96 § 3 k.w. w zw. z art. 96 § 1 k.w. jest zagrożone karą grzywny w wysokości do 5.000 zł.

Stopień winy J. Ś. Sąd uznał za znaczny, obwiniony popełnił bowiem wykroczenie umyślnie, w zamiarze bezpośrednim poprzez zachowanie polegające na zaniechaniu. Jako właściciel pojazdu marki F. o nr rej. (...) został w wezwaniu Straży Miejskiej pouczony o obowiązku wskazania komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie, jednakże w żaden sposób na pismo te nie zareagował. J. Ś. jest osobą dorosłą, zdrową i w pełni poczytalną. W sprawie nie ujawniły się żadne okoliczności, które nakazywałyby przypuszczać, że od obwinionego nie można było wymagać zachowania się zgodnego z prawem.

Stopień społecznej szkodliwości czynu obwinionego Sąd uznał jednak za średni. Swoim zachowaniem J. Ś. nie wyrządził bowiem żadnej rzeczywistej szkody. Nie naraził również nikogo na jej powstanie. Niemniej jednak obwiniony swoim zachowaniem niewątpliwie naruszył nałożone na niego ustawą Prawo o ruchu drogowym obowiązki.

Jako okoliczność łagodzącą Sąd uznał ustabilizowany tryb życia obwinionego oraz dotychczasową niekaralność. Sąd nie dopatrywał się w sprawie innych okoliczności łagodzących, jak i okoliczności obciążających, a wpływających na wymiar orzeczonej kary.

Zdaniem Sądu wymierzona J. Ś. kara grzywny w wysokości 300 zł jest w pełni adekwatna do wagi czynu, zwłaszcza do stopnia jego społecznej szkodliwości oraz do stopnia zawinienia obwinionego. W ocenie Sądu orzeczona kara stanowi wyraz trafnej reakcji prawnokarnej na naruszenie zasad ruchu drogowego, jednocześnie realizując przy tym zarówno cele prewencji ogólnej i szczególnej. Zauważyć należy, iż kara ta leży w dolnych granicach zagrożenia ustawowego, tym samym nie jest nadmiernie dotkliwa przez co nie może być uznana za rażąco surową w rozumieniu art. 438 pkt 4 k.p.k. w zw. z art. 109 § 2 k.p.w.

Wobec braku podstaw do zwolnienia obwinionego z kosztów procesu Sąd na podstawie art. 118 § 1 i 3 k.p.w. i art. 119 k.p.w. w zw. z art. 618 § 1 pkt 9 k.p.k. i art. 627 k.p.k. w zw. z art. 1, 3 ust. 1 i 21 ust. 2 ustawy z dnia 23.06.1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983 r., nr 49, poz. 223 ze zm.) w zw. z § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 października 2001 r. w sprawie wysokości zryczałtowanych wydatków postępowania oraz wysokości opłaty za wniesienie wniosku o wznowienie postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2001 r., nr 118, poz. 1269) w punkcie II wyroku zasądził od obwinionego J. Ś. kwotę 30 złotych tytułem opłaty oraz obciążył go kosztami postępowania w łącznej kwocie 1.039,13 zł, a to tytułem zryczałtowanych wydatków postępowania (100 zł) oraz tytułem wynagrodzenia biegłego (939,13 zł).

Na marginesie wskazać należy, iż w myśl art. 11 ust.1 pkt 2 w zw. z art. 6 ust.2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. o strażach gminnych (Dz.U.2016.706) do zadań straży należy m.in. czuwanie nad porządkiem i kontrola ruchu drogowego – w zakresie wskazanym w przepisach o ruchu drogowym(m.in. kontrola kierujących pojazdami, niestosujących się do zakazu ruchu w obu kierunkach lub naruszających przepisy ruchu drogowego przy ujawnieniu i zarejestrowaniu czynu urzędzeniem rejestrującym - art. 129b ust.2 pkt 1 ustawy Prawo o ruchu drogowym).

Jednocześnie zgodnie z art. 12 ust.1 pkt 5 ustawy o strażach gminnych strażnik wykonując zadania, o których mowa w art. 10 i 11 tejże ustawy ma prawo dokonywania czynności wyjaśniających kierowania wniosków o ukaranie do sądu oskarżania przed sądem i wnoszenia środków odwoławczych – w trybie i zakresie określonych w Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia.

W ocenie Sądu powyższe przepisy jednoznacznie wskazują na posiadanie przez straż miejską uprawnień oskarżyciela publicznego w sprawach o wykroczenia z art. 96§3 k.w.

Powyższa kwestia została również jednoznacznie rozstrzygnięta uchwałą Sądu Najwyższego z 30 września 2014 w sprawie I KZP 16/14, w której Sąd Najwyższy stwierdził, iż „Na podstawie przepisu art. 17§3 k.p.w., w brzmieniu po nowelizacji ustawą z dnia 29 października 2010r. o zmianie ustawy - Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 225, poz.1466), straży miejskiej przysługują uprawnienia oskarżyciela publicznego w sprawach o wykroczenia z art. 96§3 k.w.” Ponadto Sąd Najwyższy ze względu na wagę tego zagadnienia postanowił nadać tej uchwale moc zasady prawnej.

Wobec powyższego nie ulega wątpliwości, iż wniesiony w sprawie niniejszej przez strażnika miejskiego wniosek o ukaranie został złożony przez uprawniony do tego podmiot, przez co brak było podstaw do uwzględnienia wniosku obrońcy i obwinionego o umorzenie niniejszego postępowania, a to z uwagi na brak skargi uprawnionego oskarżyciela.